

Sygn. akt II UK 398/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku A. B.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.  
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw  
Publicznych w dniu 28 maja 2015 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego we  
Wrocławiu z dnia 27 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa 2030/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu adwokat M. A. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 27 lutego 2014 r. oddalił apelację wnioskodawczynie A.B. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 17 lipca 2013 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 15 marca 2012 r., odmawiającej wnioskodawczynie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W wyrokach

sądów *meriti* przyjęto, że stopień nasilenia schorzeń rozpoznanych u wnioskodawczynie i ocenionych przez biegłych lekarzy sądowych specjalistów z zakresu chirurgii, neurologii, reumatologii – interny, psychiatrii i chorób oczu nie powoduje niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczynie zarzuciła:

I. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to 1) art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c., ponieważ Sąd Apelacyjny wobec dostarczenia nowej aktualnej dokumentacji lekarskiej wnioskodawczynie, dokonał oceny merytorycznej tej dokumentacji, pomimo iż ocena ta wymagała wiadomości specjalnych i tym samym wszedł w kompetencje zastrzeżone dla biegłych lekarzy sądowych; 2) art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych, w sytuacji, gdy taki dowód był nieodzowny dla merytorycznego zakończenia postępowania wobec faktu złożenia nowej dokumentacji lekarskiej; 3) art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 285 § 2 k.p.c. i art. 232 k.p.c. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu z opinii łącznej obejmującej biegłych lekarzy specjalistów, którzy z uwagi na rodzaj schorzeń występujących u wnioskodawczynie są władni ocenić, czy schorzenia te nie powodują niezdolności do pracy; 4) art. 385 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. poprzez oddalenie apelacji i przyjęcie, że wydany wyrok na podstawie złożonych przez biegłych opinii lekarskich jest słuszny i odpowiada prawu;

II. naruszenie prawa materialnego, a to art. 12 ust. 3 oraz art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że wnioskodawczynie jest zdolna do pracy w sposób abstrakcyjny, to jest bez odniesienia się do poziomu posiadanych przez nią kwalifikacji, możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowości przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej przez wnioskodawczynię pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawczyni wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został jej oczywistą zasadnością z uwagi na to, że zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania cywilnego, a mianowicie art. 278 § 1 k.p.c., art. 381 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., albowiem przed Sądem drugiej instancji nie zostało przeprowadzone postępowanie dowodowe, które dawałoby temu Sądowi podstawę do wydania orzeczenia. Skarżąca podniosła, iż w toku postępowania apelacyjnego przedłożyła nowe dowody z dokumentacji medycznej z 2013 r., którą Sąd Apelacyjny zaliczył w poczet materiału dowodowego, a następnie dokonał oceny tej dokumentacji stwierdzając, że nie może ona wpłynąć na zmianę stanowiska biegłych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W myśl ugruntowanej linii judykatury zasadność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę jej oczywistej zasadności (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga przytoczenia wywodu prawnego zawierającego stosowne argumenty uwzględniające specyfikę tej podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego. Naruszenie ma być oczywiste, a zatem widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego

2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134, z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, LEX nr 1232793). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Tego rodzaju argumentów, przekonujących, że skarga kasacyjna „na pierwszy rzut oka” zasługuje na uwzględnienie, wnioskodawczyni nie przytoczyła. Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich orzeczeniach wskazywał, że w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie dowodowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji, a więc w chwili ustalania prawa do świadczenia przez organ rentowy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 1998 r., II UKN 555/97, OSNAPIUS 1999 nr 5, poz. 181; z dnia 3 grudnia 1998 r., II UKN 341/98, OSNAPIUS 2000 nr 2, poz. 72; z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005 nr 3, poz. 43; z dnia 12 stycznia 2005 r., I UK 93/04, OSNP 2005 nr 16, poz. 254; z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 152/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 273; z dnia 12 stycznia 2012 r., II UK 79/11, LEX nr 1130387; z dnia 4 października 2013 r., I UK 55/13, LEX nr 1463840; z dnia 9 października 2014 r., II UK 11/14, LEX nr 1545033 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 listopada 2013 r., I UK 249/13, LEX nr 1555168). W konsekwencji, ujawniona w trakcie postępowania sądowego zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego, stanowiąca przesłankę niezdolności do pracy warunkująca prawo do renty, nie może być uwzględniona, jako prowadząca do uznania kontrolowanej decyzji za wadliwą i do jej zmiany. W rozpoznawanej

sprawie zaskarżona przez organ rentowy decyzja została wydana w dniu 15 marca 2012 r. i na datę jej wydania dokonywali oceny zdolności do pracy wnioskodawczyni biegli lekarze sądowi. Natomiast przedłożona przez wnioskodawczynię w toku postępowania apelacyjnego nowa dokumentacja lekarska obrazuje stopień nasilenia rozpoznanych u niej schorzeń począwszy od lipca 2013 r. i stanowi o pogorszeniu stanu zdrowia, co podkreśla konsekwentnie wnioskodawczyni w skardze kasacyjnej.

Z wyżej wymienionych względów nie występuje w sprawie naruszenie prawa, w przedmiocie granic obowiązku przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodów (art. 232 k.p.c.). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 grudnia 2014 r., II UK 96/14 (LEX nr 1642878) uwypuklił, że gdy nowe okoliczności, dotyczące stanu zdrowia, zostaną podniesione dopiero w postępowaniu apelacyjnym, to sąd drugiej instancji także w żadnym razie nie może ich uznać za podstawę wyrokowania, ponieważ pogorszenie stanu zdrowia ubezpieczonego po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji nie uzasadnia zmiany decyzji organu rentowego. Nowe okoliczności, dotyczące stanu zdrowia, które ujawnią się po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji mogą stanowić podstawę do złożenia w ogranie rentowym nowego wniosku o rentę. Istotą obowiązującego wzorca postępowania jest bowiem wyeliminowanie sytuacji, w których ubezpieczony powołuje się na nowe okoliczności dotyczące stanu jego zdrowia, które nie były znane lekarzom organu rentowego ani organowi rentowemu w dacie decyzji (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 kwietnia 2007 r., I UK 316/06, OSNP 2008 nr 13-14, poz. 199; z dnia 4 lipca 2007 r., II UK 280/06, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 260; z dnia 16 maja 2008 r., I UK 385/07, OSNP 2009 nr 17-18, poz. 240; z dnia 11 maja 2012 r., I UK 411/11, LEX nr 1214553 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III UK 147/12, LEX nr 1619190). Dlatego też przedłożone przez wnioskodawczynię w postępowaniu apelacyjnym zaświadczenia i wyniki badań pozyskane w 2013 r. nie mogły stanowić przesłanki uzupełnienia postępowania dowodowego przez Sąd drugiej instancji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 19 i 20 w związku z § 2 ust. 3 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).